

Σύλλογος Φίλων Περιθαλπομένων Νοσοκομείου "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"

Το Πάνω και το Κάτω

Σκεπτόμουν ότι όλες οι θρησκείες μιλάνε για έναν κόσμο ανώτερο από αυτόν που ζούμε καθημερινά. Ίσως αυτό υποδηλώνει και η φράση "άνω σχώμεν τας καρδίας" στη Θεία Λειτουργία. Ίσως η πτώση των πρωτόπλαστων παραπέμπει στην προέλευσή μας από έναν άλλο κόσμο, πνευματικό, που κάποτε είχαμε πρόσβαση, αλλά δεν μπορούμε πλέον να συλλάβουμε με τις αισθήσεις μας.

Για την ύπαρξη αυτού του κόσμου μιλάνε κάποιοι αγνοί άνθρωποι που με ανάταση, προσευχή, διαλογισμό ή έκσταση επικοινωνεί το μέσα τους με τα κράσπεδα μιας ασύλληπτης ομορφιάς.

Ανάλογες αναφορές υπάρχουν από ανθρώπους που ανέντησαν από κλινικό θάνατο. Συχνά τα βιώματα αυτά είναι τόσο συγκλονιστικά που αλλάζουν κυριολεκτικά τον τρόπο σκέψης για την υπόλοιπη ζωή τους.

Αποκαλυπτικά όνειρα μας δίνουν λύση σε δύσκολες καταστάσεις, εμπνεύσεις αλλάζουν τις συνθήκες της ζωής μας, "ο από μηχανής θεός" παρεμβαίνει και μας σώζει από βέβαιο θάνατο.

Θα μπορούσε βέβαια κάποιος να πει ότι όλα αυτά είναι απλά συμπτώσεις και παιχνίδια της φαντασίας μας. Για κάποιους είναι αληθινό μόνο ό,τι αγγίζουν, βλέπουν ή ακούνε. Και όμως η πλάνη των αισθήσεων είναι πλέον επιστημονικά αποδεκτή. Η κβαντική μηχανική δέχεται την παρουσία κάποιου ανώτερου κόσμου, μιας άλλης πραγματικότητας, της τέταρτης διάστασης, της οποίας είμαστε εικόνα και προβολή.

Σήμερα επιστημονικά αποδεικνύεται ότι η συμπαντική ύλη και ενέργεια που γνωρίζουμε είναι μόνο το 5% αυτού που πραγματικά υπάρχει. Το υπόλοιπο 95% είναι σκοτεινή ύλη και σκοτεινή ενέργεια που δεν ανιχνεύεται, γιατί η φυσιολογία του ανθρώπου, ακόμα και με τα ισχυρότατα επιστημονικά όργανα, δεν το επιτρέπει, αλλά μαθηματικά αποδεικνύεται.

Το πεπερασμένο του ανθρώπινου εγκεφάλου ερμηνεύει τα γεγονότα που συμβαίνουν στον τρισδιάστατο χώρο που ζούμε και αδυνατεί να κατανοήσει "εξωπραγματικά" γεγονότα, όπως είναι η διαίσθηση, η τηλεπάθεια οι παρορμήσεις, τα όνειρα, τα θαύματα κ.ά.

Οι επιστήμονες μιλάνε πλέον για την παρουσία, όχι μόνο της τέταρτης διάστασης, αλλά και πολλών ακόμα διαστάσεων που ο εγκεφάλός μας δεν μπορεί να συλλάβει.

Έτσι ίσως μας είναι πιο κατανοητό ότι είμαστε η προβολή κάποιων συνειδητών όντων που νοιάζονται και αγωνιούν για μας μέχρι να αντιληφθούμε την πνευματική μας καταγωγή. Η εσωτερική φωνή που μας καθοδηγεί πέρα από τη λογική και το συναίσθημα, ίσως είναι παρεμβάσεις του "φύλακα Άγγελού μας" ή αλλιώς του εσωτερικού εαυτού, της συνειδητότητας, του εν ημίν Θεού, που μας δείχνει τον δρόμο, χωρίς να

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΒΑΖΑΡ 2015

ΤΡΙΤΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015
ΚΑΙ ΩΡΕΣ 8.30 - 17.00

ΣΤΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΘΩΡΑΚΟΣ «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»

Η εκδήλωση οργανώνεται από το
Σύλλογο Φίλων Περιθαλπομένων
του Νοσοκομείου "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"

Τα έσοδα θα καλύψουν ανάγκες ασθενών
του Νοσοκομείου μας

Οι πάγκοι μας διαθέτουν εποχιακά
(στολίδια - γλυκά), κρασιά, βιβλία, φυτά, κλπ

Email: sylfilon@yahoo.gr

Τηλ. επικοινωνίας: 2107763638

παρεμβαίνει στην ελεύθερή μας θέληση.

Κατά καιρούς γεννήθηκαν άνθρωποι "απεσταλμένοι", όπως φιλόσοφοι, προφήτες, άγιοι με αποκορύφωση τον Ιησού Χριστό, που είχαν πρόσβαση ή ζούσαν συγχρόνως σε έναν ανώτερο κόσμο, προκειμένου να μας αφυπνίσουν από τον πνευματικό λήθαργο που βρισκόμαστε. Εμείς βέβαια, λόγω άγνοιας, έλλειψης πίστης και απόλυτης εμπιστοσύνης στις πληροφορίες των αισθήσεών μας, χαμπάρι δεν πήραμε και τους φερθήκαμε αναλόγως...

Αυτή η χρονική περίοδος αποτελεί μια δύσκολη ιστορική φάση για τον πλανήτη μας γιατί τα συμφέροντα, χωρίς πραγματικό ενδιαφέρον για τον

άνθρωπο και τις αξίες της ζωής, μας έχουν κυριολεκτικά βουτήξει στην υλιστική αντίληψη με τα μάτια στραμμένα στο χρήμα και τα υλικά πράγματα, και φυσικά είμαστε άξιοι της τύχης μας...

Ας ευχηθούμε όλοι μαζί, τις άγιες αυτές ημέρες που πλησιάζουν, το φως και η αγάπη να μας αφυπνίσουν και να γίνει πραγματικότητα το "Δόξα εν υψίστοις Θεού και επί γής ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία" και ας στρέψουμε τα βλέμματά μας προς τα πάνω ενωμένοι και να παρακαλέσουμε να γεννηθεί επιτέλους ο Χριστός και μέσα μας.

Καλά Χριστούγεννα

Πέτρος Γαρζώνης
Σχέδιο: Ρένα Καραλέκα

Εκδρομή στο Σπήλαιο Κάψια - Λεβίδι - Βυτίνα

Μια ακόμη εξόρμηση προστέθηκε στην πλούσια λίστα των προγραμματισμένων από τον Σύλλογό μας Εκδρομικών Εξορμήσεων. Τόπος επίσημης εκκίνησης η "ΣΩΤΗΡΙΑ" μας. Οκτώ η ώρα το πρωί της 22-11-2015 όταν ο ήλιος ήδη πριν μια ώρα περίπου έπιασε δουλειά να ζεστάνει την ψύχρα της ημέρας και της καρδιάς των εκδρομέων. Παρόντες όπως πάντα, ο Πρόεδρος μας ο κ. Πέτρος με τη γλυκύτατη γυναίκα του, μόνιμοι εθελοντές στον πόνο και στη χαρά των συνανθρώπων μας, η σεμνή και πολύπειρη ξεναγός μας κ. Άννα, μαζί με τον έμπειρο και προσεκτικό οδηγό μας τον κ. Ανδρέα, ήδη απασχολημένο στην προθέρμανση της μηχανής του, στο πολυτελές και υπάκουο σ' αυτόν πούλμαν.

Μια ακόμα άριστη εκδρομική επιλογή ξεκινάει για προσκυνήματα στους τόπους της φιλοπατρίας, της ανδρείας και της παλικαριάς της ελληνικής φυλής, έχοντας πάντα στην ψυχή και στον νου μας έναν Μεγάλο Κολοκοτρώνη να επιμένει μέσα στους αιώνες πως: "Ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για τη λευτεριά της Ελλάδας και δεν την παίρνει πίσω".

Ο δρόμος τρέχει γρήγορα και η ανάγκη για στάση στον Ισθμό για λίγη ξεκούραση απαραίτητη. Συνεχίζοντας την πορεία μας περνάμε τη σήραγγα του Αρτεμισίου, φθάνουμε στο χωριό Κάψια και λίγο μακρύτερα στην περιοχή του ομώνυμου σπηλαίου. Όσοι επισκέπτονται την πεδιάδα της Μαντινείας θα έχουν διαπιστώσει ότι στις ρίζες των βράχινων όγκων που την περιζώνουν υπάρχουν πολλές "Καταβόθρες", πολλά ανοικτά στόματα που καταπίνουν τα άφθονα νερά που την πλημμυρίζουν τον χειμώνα. Δύο από τα μεγαλύτερα που απέχουν 8μ. μεταξύ τους, ανήκουν στην καταβόθρα "Κάψια" με διαστάσεις 4x3 μ. το καθένα. Βρίσκονται σε απόσταση 1,5 χλμ. από το ομώνυμο χωριό και 14 χλμ. από την Τρίπολη. Οι διάδρομοι που αρχίζουν από τα δύο στόματα καταλήγουν σε επίπεδο θάλαμο, με δι-

στάσεις 15x8μ., το μόνο γνωστό ως το 1892 τμήμα του, με τον Γάλλο αρχαιολόγο Gustave Fougere να το 'χει πρωτοαντικρίσει το 1887. Μέσα στη χρονιά του 1892 ο μηχανικός Ν. Σιδεριδης με τους Γάλλους Ch. Gadouleau και J. Valiche εξερευνώντας, αποκάλυψαν περνώντας από στενά περάσματα ένα αξιολογότερο σπήλαιο σε μέγεθος και στολισμό. Ύστερα από 82 χρόνια, δηλαδή το 1974 μια ομάδα από Έλληνες και Γάλλους σπηλαιολόγους, με υπεύθυνο τον Ι. Ιωάννου, συνεχίζοντας την εξερεύνησή του, αποκάλυψαν και άλλους θαλάμους με επίσης θαυμάσιο στολισμό. Με σύντομη περιγραφή περνώντας τον πρώτο διάδρομο από την αριστερή είσοδο, θα καταλήξουμε στον "Σαλίγκαρο" (περιστροφικός διάδρομος), για να επισκεφθούμε το "Παρεκκλήσι" και σε συνέχεια τη "Χαμηλή Σάλα των Σταλακτιτών". Στο τέλος της, δυο παράλληλες γαλαρίες καταλήγουν στον θάλαμο του "Πρώτου Πηγαδιού" με βάθος 4μ. Από αυτόν αρχίζουν άλλες δύο γαλαρίες. Η αριστερή θα μας οδηγήσει στον θάλαμο του "Δεύτερου Πηγαδιού" με βάθος 2,5 μ. και η δεξιά στο "Μεγάλο Πηγάδι" με βάθος 20μ. Σ' αυτά τα πηγάδια που απέχουν από την είσοδο 150μ. εξαφανίζονται μεγάλες ποσότητες νερών

κατά τους χειμερινούς μήνες. Επιστρέφοντας από τη δεύτερη παράλληλη γαλαρία, θα επισκεφθούμε τον "Θάλαμο των Κρανίων". Εδώ βρέθηκαν πολλά ανθρώπινα κρανία και οστά, που ανήκαν σε μεγάλους και παιδιά, ως και όστρακα καλυμμένα με σταλακτιτική ύλη. Από τον "Θάλαμο των Κρανίων" θα επισκεφθούμε το νέο τμήμα που ανακαλύφθηκε, με τέσσερις διαδοχικούς θαλάμους, εντυπωσιακό στολισμό και διαφυγές νερών. Ακόμη, από τον "Θάλαμο των Κρανίων", θα οδηγηθούμε στον "Μεγάλο Θάλαμο Σταλακτιτών", όπου μας υποδέχεται το λευκό σταλακτιτικό "Άγαλμα" ύψους 1,5 μ. Ο πλουσιότερος στολισμός του θυμίζει πέτρινο δάσος. Η μεγάλη όμως έκπληξη βρίσκεται στον "Θάλαμο των Θαυμασιών", που ακολουθεί. Έχει διαστάσεις 75x60x10 μ. Η οροφή του είναι καλυμμένη με κατάλευκους ή χρυσούς σταλακτίτες, σε αντίθεση με τους πολύχρωμους σταλαγμίτες, χρωματισμένους από τα διάφορα υλικά που παρασύρουν τα νερά, ως αυτό τον χώρο. Το σπήλαιο Κάψια κατατάσσεται στα δέκα αξιολογότερα σπήλαια της Ελλάδας και συγκαταλέγεται στα 125 αξιοποιήσιμα σπήλαια του ελληνικού χώρου.

Στη συνέχεια οδεύουμε προς Λεβίδι και φθάνοντας στην κεντρική πλατεία συνεχίζουμε με τα πόδια, προς την ειδική αίθουσα του Δημαρχείου όπου στεγάζεται το μουσείο με το ιστορικό και πολιτικό υλικό, όπως και με τα προσωπικά αντικείμενα του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου, γόνου της πόλεως αυτής και ιστορικά πρώτου Δημοκρατικού Πρωθυπουργού της χώρας μας. Γεννήθηκε στις 8 Ιουλίου 1876 και πέθανε 17 Νοεμβρίου 1936 σε ηλικία 60 ετών από ανακοπή καρδιάς. Ως πρωθυπουργός πρωτοστατεί στην εγκαθίδρυση της δημοκρατίας και μετά εναλλάσσει την έντονη παρουσία του στο κοινοβούλιο και στα αξιώματα του πρωθυπουργού και του υπουργού με φυλακίσεις, εκτοπίσεις και διώξεις που τις διαδέχονται ομιλίες, κομματικά συνέδρια και βαλκανικές διασκέψεις.

Θαυμάζουμε στην κεντρική πλατεία του χωριού την προτομή του καθώς και τον επιβλητικό μπρούντζινο ανδριάντα του στην είσοδο του χωριού. Επίσης αποτίσαμε φόρο τιμής στεκόμενοι με σεβασμό μπροστά στο άγαλμα του Αναγνώστη Στριφτόμπολα ανιψιού του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, ο οποίος το 1821 συγκρότησε επαναστατικό σώμα από 15 άνδρες με το οποίο πήρε μέρος στην πολιορκία και την κατάληψη των Καλαβρύτων στις 25 Μαρτίου 1821. Στη συνέχεια πολέμησε με τα παλικάρια του στη μάχη του Λεβιδίου στις 14 Απριλίου του 1821 όπου και σκοτώθηκε. Άλλωστε ολόκληρη η οικογένεια Στριφτόμπολα αγωνίστηκε με αυτοθυσία στον αγώνα για την ελευθερία, η ομάδα δε του Αναγνώστη Στριφτόμπολα ήταν παρούσα στην δοξολογία και ορκωμοσία των αγωνιστών στην Αγία Λαύρα την 17 Μαρτίου του 1821.

Από το Λεβίδι αναχωρούμε για ένα προσκύνη-

μα στη μονή Κερνίτσας που βρίσκεται μέσα σε ένα πανέμορφο ορεινό περιβάλλον σε υψόμετρο

850 μ. χτισμένη το 1386, αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Είναι ένα από τα πιο παλιά μοναστήρια της Ελλάδος και θεωρείται το αρχαιότερο της Αρκαδίας. Αρχικά το μοναστήρι ήταν ανδρικό, ενώ από το 1940 η μονή μεταβλήθηκε σε γυναικεία. Μέσα στον κεντρικό ναό, όπου βρέθηκε και φυλάσσεται η ιερά εικόνα της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, παρακολούθησαμε με μεγάλη κατανύξη τα λόγια της Μοναχής Θεοκτίστης, που αναφέρθηκε στο ιστορικό της μονής, τη μεγάλη δύναμη της Παναγίας διαχρονικά μέχρι σήμερα, για τη σωτηρία της μονής από ποικίλους κατακτητές, εχθρούς και καταστροφές, καταλήγοντας με ευχές και ευλογίες προς τον Σύλλογό μας και όλους τους συντελεστές του, για υγεία, μακροημέρευση, υπομονή και κουράγιο για το επιπελούμενο έργο κοντά στους περιθαλπόμενους του Νοσοκομείου Σωτηρία, αποκαλώντας μας συνεργάτες και βοηθούς του Θεού στο καθ' όλα θεάρεστο έργο μας.

Ήταν μια επίσκεψη - προσκύνημα που τόσο είχαμε ανάγκη όλοι στις δύσκολες μέρες που ζούμε, γεμίζοντας τις καρδιές μας με υπομονή και ελπίδα για κάτι μελλοντικά καλύτερο για όλο τον κόσμο και την Ελλάδα μας, μια και αυτό θα υλοποιηθεί κυρίως (εάν όχι και μόνο) με τη βοήθεια του Θεού και της Παναγίας.

Επόμενος και τελικός σταθμός μας στην περαπέρω πορεία μας, ο παραδοσιακός οικισμός της πανέμορφης Βυτίνας, στο όρος Μαίναλο με υψόμετρο 1033 μ. μέσα στα έλατα, τις καστανιές, τα πεύκα και τα τρεχούμενα νερά. Στην κεντρική πλατεία, ο ιερός Ναός του Αγίου Τρύφωνα χτισμένος το 1846, με κύριο υλικό το μαύρο μάρμαρο της περιοχής. Ελεύθερος χρόνος για φαγητό και βόλτα στην αγορά των τοπικών προϊόντων, όπως χαρακτηριστικά ψωμί από τους δύο παραδοσιακούς ξυλόφουρνους, καρύδια, κάστανια, μέλι, ζυμαρικά κ.ά. και μια γρήγορη επίσκεψη στη βιβλιοθήκη με έγγραφα και βιβλία από τον 17ο αιώνα. Η αρκετή έντονη ψύχρα και η βροχή που είχε από ώρα ξεκινήσει μαζί με τη γλυκιά μурωδιά των τζακιών που είχαν ήδη ανάψει μας έβαλαν πολύ "ζεστά" στα πρόθυρα του χειμώνα. Αφήνουμε τη Βυτίνα αφού όμως προηγουμένως αποτίσαμε φόρο τιμής, επισκεπτόμενοι και το άγαλμά του, στον 17χρονο μαθητή Μάθιου (Ματθαίου) Πόταγα, του πρώτου αντιστασιακού νέου που άοπλος πετάχτηκε στη μέση του δρόμου το μεσημέρι της 2ας Μαΐου το 1941, ύψωσε το χέρι και σταμάτησε τα τάγματα των Ναζί λέγοντας "τώρα είμαι μόνος αλλά είναι μαζί μου όλη η Ελλάδα και θ' αντισταθούμε για να μην σκλαβωθούμε". Οι Ναζί όχι μόνο τον σκότωσαν, αλλά συνέθλιψαν το κεφάλι του με έναν ογκόλιθο.

Μετά από όλα αυτά τα όσα και τα ιερά που επισκεφθήκαμε, πάνοπλο από κουράγιο και ελπίδα επιστρέψαμε στη "ΣΩΤΗΡΙΑ" μας, ευχόμενοι τη σύντομη σωτηρία και της Πατρίδας μας.

Γιώργος Ζουρελίδης

Μαθιός Πόταγας

Ήταν νωρίς το απόγευμα, 2 Μαΐου 1941. Οι πρώτοι Γερμανοί είχαν φθάσει έξω από τη Βυτίνα. Ο Μαθιός στάθηκε μπροστά τους, μόνος, και χωρίς διασταγμό τους είπε:

**Θα μας πεινάσετε,
Θα μας κάψετε,
Θα μας σκοτώσετε,
Αλλά δεν θα μας νικήσετε.
Είμαι εδώ μόνος,
Αλλά η Ελλάδα ολόκληρη ακολουθεί.**

Ας σταθούμε μια στιγμή. Ας παρακολουθήσουμε τη σκέψη του Μαθιού εκείνη την ώρα.

Τι εσήμαιναν για εκείνον, αλλά ίσως και για όλους εμάς, ακόμα και τώρα, τα λόγια εκείνα, που είχαν σαν αποτέλεσμα τον θάνατό του.

Ο Μαθιός ήταν δεινός σκοπευτής με δικό του ελαφρύ όπλο. Όμως εκείνη τη στιγμή δεν κτύπησε κανέναν. Άρα δεν πήγε να σκοτώσει έναν - δυο Γερμανούς.

Μιλώντας όμως ήθελε να δηλώσει κάτι. Για να υπογραμμίσει δε τη σοβαρότητα της δήλωσής του, ήταν διατεθειμένος να προσφέρει την ίδια του την ζωή.

Με τον τρόπο αυτόν έδειχνε ότι η ελευθερία είναι για τον άνθρωπο κάτι αναγκαίο, κάτι σεβαστό, κάτι ιερό.

Τα λόγια του ήταν προφητεία και αναγγελία συγχρόνως. Οι κατακτητές αναγνωρίζοντας την αλήθεια και τον κίνδυνο που είχαν τα λόγια αυτά, τον σκότωσαν με τρόπο άγριο!

Νέοι απ' όλες τις οργανώσεις έρχονταν και κατέθεταν στεφάνια και λουλούδια στον τάφο του. Ιδίως όταν σχεδίαζαν μια νέα αντιστασιακή ενέργεια.

Ήμωνα τότε σχεδόν επτά χρονών.

Τα χρόνια πέρασαν, η οικογένειά μας κράτησε τη σύντομη ζωή του, την τελευταία του πράξη, τον θάνατό του, ζωντανό στη μνήμη μας και την καρδιά μας.

Γνωρίζαμε ότι η μνήμη αυτής της πράξης θα έπρεπε να παραδοθεί και να γίνει μέρος της κοινής μνήμης, του τόπου μας, του λαού μας.

Όμως, γνωρίζαμε επίσης ότι αυτό θα έπρεπε να γίνει από την πολιτεία και όχι από την οικογένεια.

Στη ζωή οι κύκλοι ανοίγουν και οι κύκλοι κλείνουν. Έτσι και σ' αυτή την περίπτωση.

Πριν από επτά χρόνια έγινε πρόταση στο συμβούλιο της κοινότητας της Βυτίνας να αναγερθεί ένα μνημείο στη μνήμη του Μαθιού. Πριν από τέσσερα χρόνια ήρθαν στο εργαστήριό μου ο τότε Κοινοτάρχης και νυν Δήμαρχος, κύριος Κουντάνης και ο πρώτος μου εξάδελφος, Μαθιός Πόταγας.

Ο πρόεδρος της κοινότητας μου ζήτησε να κάνω ένα άγαλμα για τον Μαθιό. Ξεκίνησα αμέσως. Το άγαλμα τέλειωσε τον Απρίλιο του 2002. Χυτεύθηκε στη συνέχεια, και στήθηκε στην πλατεία της Βυτίνας, φέτος τον Απρίλιο.

Έτσι είμαστε εδώ σήμερα, μια ημέρα μετά την επέτειο του θανάτου του Μαθιού, για να τιμήσουμε τον τύμβο που προσέφερε η πολιτεία για την καθιέρωση της μνήμης του Μαθιού Πόταγα.

Το διάβα από τα ιδιωτικά στα δημόσια είναι δύσκολο και μερικές φορές ακόμα και επίπονο, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις απαραίτητο.

Έτσι σήμερα, σαν γλύπτρια υπεύθυνη για την εκτέλεση του αγάλματος, σαν αδελφή του και εκπρόσωπος της οικογένειάς μας, αλλά και σαν Ελληνίδα πολίτης, καταθέτω τη μνήμη της ζωής, της πράξης που οδήγησε στον θάνατό του, και τον θάνατο του Μαθιού Πόταγα, στη φύλαξη της πολιτείας και στη μνήμη του Ελληνικού λαού, στον οποίο άλλωστε ανήκει.

Ευχαριστούμε θερμά τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας που με την παρουσία του καθιερώνει τη στιγμή αυτή.

Ευχαριστούμε επίσης τον Δήμαρχο κύριο Κουντάνη που αδιάσειστα και με θαυμαστή συνέπεια προσπάθησε και υλοποίησε την εγκατάσταση του μνημείου αυτού.

Ευχαριστούμε και όλους τους παρευρισκόμενους που είναι μάρτυρες αυτής της ιεροπραξίας.

Ελένη Πόταγα-Στράτου
Ομιλία της 3.5.2003

Επιχείρηση Ανοιχτές Πόρτες

Γενικό Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος

"Η Σωτηρία"

"Επιχείρηση Ανοιχτές Πόρτες"

Σάββατο, 5 Δεκεμβρίου 2015

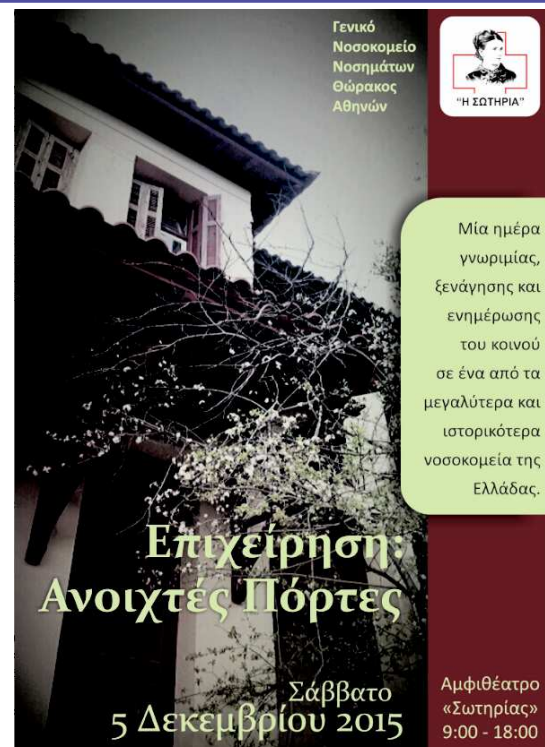
Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Σωτηρία"

09.00-18.00

Δελτίο Τύπου

Από την ημέρα των εγκαινίων της τον Ιούνιο του 1905, η "Σωτηρία" τάχθηκε στην υπηρεσία της νεοελληνικής κοινωνίας. Προμαχώνας του Ελληνικού Αντιφυματικού Αγώνα, μετεξελίχθηκε μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο σε σύγχρονο Γενικό Νοσοκομείο. Πάντοτε ανοιχτό στις κοινωνικές προκλήσεις και έτοιμο να συνδράμει στους τομείς της εμποτείας της τον πάσχοντα πολίτη, και μετά την πετυχημένη περσινή διεξαγωγή της εκδήλωσης "Επιχείρηση Ανοιχτές Πόρτες", το Νοσοκομείο "Σωτηρία" ανοίγει ξανά τις πύλες του στο ευρύ κοινό, το Σάββατο 5 Δεκεμβρίου, από τις 9 το πρωί έως τις 6 το απόγευμα, για να ενημερώσει, να διεξαγάγει εθελοντική αιμοδοσία και να προσφέρει δωρεάν ιατρικές εξετάσεις (σπιρομέτρηση, εκτίμηση αρτηριών κάτω άκρων με μηχανήμα, μέτρηση κινδύνου οστεοπόρωσης, εκτίμηση χρόνιου και καρκινικού πόνου, επίδειξη ασκήσεων αποκατάστασης ΧΑΠ και διάμεσων νοσημάτων). Επίσης, θα πραγματοποιηθεί και μία 45λεπτη ξενάγηση στο ιστορικό και ιατρικό Μουσείο της "Σωτηρίας".

Στην "Επιχείρηση Ανοιχτές Πόρτες" όλες οι κλινικές και τα τμήματα του Νοσοκομείου μας θα ενημερώσουν για το αντικείμενο της δουλειάς τους (πρόληψη, θεραπεία, χρόνια πα-

ρακολούθηση), αλλά και θα παρουσιάσουν μια σειρά από άλλες δραστηριότητες και υπηρεσίες υγείας που συντελούνται στο Νοσοκομείο και που ο διερχόμενος από τη λεωφόρο Μεσογείων ίσως ούτε φαντάζεται...

Η "Επιχείρηση Ανοιχτές Πόρτες" απευθύνεται τόσο στους πολίτες που ενδιαφέρονται για τις δράσεις του νοσοκομείου, όσο και τους δημοσιογράφους της υγείας και τους εμπλεκόμενους φορείς.

Σας περιμένουμε,
Η Διοίκηση του ΓΝΝΘΑ "Η Σωτηρία"

Παγκόσμια Ημέρα Παθολογικής Ανατομικής

18 Νοεμβρίου 2015

Το Παθολογοανατομικό Τμήμα του Νοσοκομείου "ΣΩΤΗΡΙΑ" συμμετείχε ενεργά στις φετινές εκδηλώσεις με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παθολογικής Ανατομικής, την Τετάρτη 18 Νοεμβρίου.

Παρέμεινε ανοικτό για το κοινό για μια σύντομη

ξενάγηση στους χώρους εργασίας όπου επιτελείται το σημαντικό έργο των Παθολογοανατόμων που αφορά την διάγνωση και κατ'επέκταση τη θεραπεία των ασθενών.

Ομάδες σπουδαστών της Νοσηλευτικής

Σχολής συνοδευόμενοι από τη Διευθύντρια Δ.Ι.Ε.Κ. κα Ελένη Βότση και κ. Κ. Καστάνη ξεναγήθηκαν από τη Διευθύντρια κ. Ρ. Τριγγίδου και το προσωπικό του Τμήματος στους χώρους παραλαβής των παρασκευασμάτων (χειρουργικών και βιοπτικών). Ενημερώθηκαν για όλα τα στάδια τεχνικής επεξεργασίας των ιστών προκειμένου να δοθούν στους Ιατρούς για την μικροσκοπική εξέταση στο κοινό μικροσκόπιο και τη διάγνωση. Ιδιαίτερο διαγνωστικό εργα-

λείο του Παθολογοανατόμου είναι η Ταχεία Βιοψία όπου καλείται να δώσει στον Χειρουργό κατά τη διάρκεια της επέμβασης, άμεση απάντηση για την παρουσία ή όχι κακοήθειας.

Ο ρόλος του Παθολογοανατόμου είναι σημα-

ντικός ερμηνεύοντας τα ευρήματα στα υλικά που εξετάζει και συνδυάζοντας με το κλινικό ιστορικό του ασθενούς καταλήγει στην τελική διάγνωση στην οποία θα βασιστεί η θεραπευτική απόφαση για τον ασθενή.

Ιδιαίτερη είναι η συμβολή του Παθολογοανατόμου στην αντιμετώπιση του καρκίνου με την έγκαιρη διάγνωση, την πρόγνωση και την πρόβλεψη της κατάλληλης θεραπείας, έχοντας τη δυνατότητα ανάλυσης δεικτών (προβλεπτικών - προγνωστικών) στα πλαίσια της σύγχρονης "εξατομικευμένης" θεραπείας των κακοήθων νεοπλασμάτων.

Ροδούλα Τριγγίδου, Διευθύντρια

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Δημοσιεύεται σε συνέχειες το βιβλίο του
Ιωάννου Θ. Νάκου

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΝΟΣ ΦΥΜΑΤΙΚΟΥ Το βιβλίο του Πόνου και του Έρωτα

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΝΑΚΟΥ

VII ΠΑΝΤΟΤΕ Ο ΕΡΩΣ...

Το μικρό καμπανάκι της Παναγίας της Ελεούσας, πένθημα, λυπητερά, κτυπάει από το πρωί και εδοποιεί τους χωρικούς, εδοποιεί τους ασθενείς, όπi, άλλος έχει τελειώσει της βασανισμένες ημέρες του.

Η κυρά-Σταυρούλα, ήλθε να με καλημερίσει, ως συνήθως, και να μου αναγγείλει το λυπηρό νέο, η Λούλα, η κόρη του μεγαλοβιομηχάνου *** απέθανε, τα μεσάνυχτα, εις μίαν στιγμὴν ε-ξαιρετικής αιμοπτύσεως... Τα άφθονα επιστημονικά μέσα, τα οποία είχαν στη διάθεσίν της οι γονείς της, δεν ήσαν μόνα των, ικανά να συκρατήσουν την άμοιρη παρθένα στη ζωή.

Τῆς ήρνήθησαν οι γονείς της κάτι, της ήρνήθησαν την ψυχή... Πάει και η Λούλα μας, μία καλή φίλη, μια ευγενική ύπαρξις, η οποία πολλές φορές συνέτρεξε την δυστυχία, την φτώχεια... Αν και τα ολόχρυσά μαλλιά της τα είχε ανεμίσει το αεράκι είκοσι Μαΐων εν τούτοις η Λούλα, είχε γνωρίσει τη ζωή και είχε στραγγίσει το ποτήρι των βασάνων...

Οι γονείς της, είχαν την ατυχή έμπνευσιν να αρνηθούν να κάμουν παιδί τους, εκείνον, που η Λούλα αγάπησε πολύ, παράφορα, τρελλά.

Αυτός, ως συνήθως, υπεχρεώθη υπό της ανάγκης να την λησμονήσει. Η κοινωνική του θέσις, δεν ήτο ομότιμος της Λούλας... Ήτο ένας πτωχός.

Εκείνη, δεν ήδυνήθη να υποφέρει το κτύπημα αυτό· Η αγγελική η άδολη ψυχή της, δεν εμφαντάσθη ότι οι υπολογισμοί του χρήματος είναι ισχυρότεροι του αισθήματος, της αγάπης της και ότι ήτο δυνατόν να στερηθή τον αγαπημένον της, να τον χάσει και ήσθηνε... όπως όλες!...

Ένας ισχυρός πυρετός, σειρά αιμοπτύσεων και... ο θεράπων ιατρός της, την απέστειλε εδώ, στην εξοχή, δια να τερματίσει μία άχαρη ζωή και να παραδώσει εν ηρεμία την ψυχήν της, στον ουράνιο Πατέρα.

Ο φίλος της, όπως κάθε απόγευμα ήλθε και σήμερα. Κάτι όμως τον ώθησε προς την Αγία Ελεούσα που ήτο το πτώμα της αγαπημένης του Λούλας... Όταν την αντίκρουσε, όταν είδε εκείνη, την οποίαν είχε ονειρευθή στο πλάι του νυφούλα, δεν είπε λέξι. Δεν έκλαυσε. Από τα μάτια του ούτε ένα δάκρυ δεν έπεσε... Μαρμάρωσε, σαν να τον σκέπασε μια μπάλα μεγάλη από χιόνι.

...Και όταν συνήλθε κάπως, όταν γύρισε και δεν είδε κανένα από τους δικούς της αλλά είδε μόνον εμάς τους ασθενείς, οι οποίοι, επειδή γνωρίζομεν ότι, ένας ένας με τη σειρά, θα περάσωμεν όλοι, από την Αγία Ελεούσα, είμεθα τακτικοί συνοδοί των νεκρών και πολλές φορές, οι μόννοι, μέχρις της τελευταίας κατοικίας των!...

Όταν ο δυστυχής νέος, δεν είδε ούτε τα αδέρφια της Λούλας, ούτε τη μάνα της, που της έδωσε το γάλα της, ούτε τον πατέρα της, που της έδωσε την ζωή, κάτι τον κτύπησε σαν τρέλλα. Ο θυμός του, εναντίον εκείνων που ήσαν οι γονείς της... αλλά και οι δολοφόνοι της, εγιγάντωσε

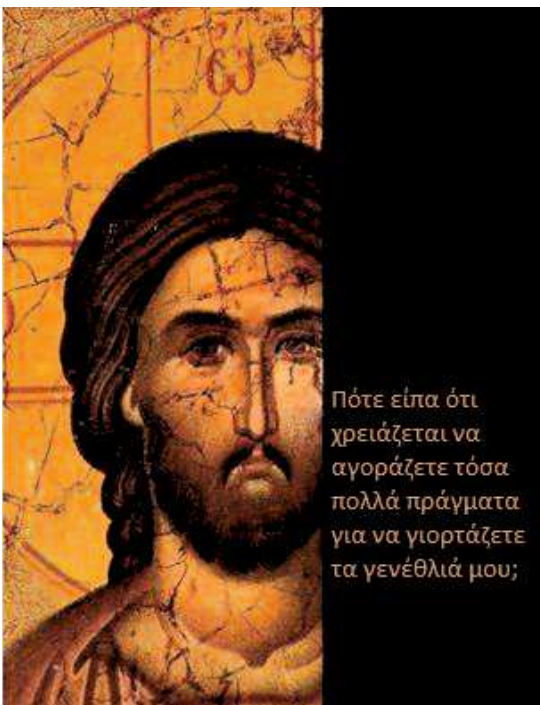
Αφού έριξε επάνω στη νεκρή μερικά ζουμπούλια και μενεξέδες -τα αγαπημένα άνθη της Λούλας- πέταχτηκε έξω από το εκκλησάκι, άρπαξε το σχοινί της καμπάνας και άρχισε να την κτυπά και καλούσε τα αδέρφια της κόρης, τους συγγενείς, τους γονείς της...

Και το καμπανάκι κτυπούσε όλη τη νύκτα. Θαρρείς και σκορπούσε ο άμοιρος το πόνο του, άνευ διακοπής, απελπιστικά στο θλιμμένο αντίλαλο της καμπάνας.

Θαρρείς και το παράπονο του, που άφηγε στην ησυχία της νυκτός, ήτο ένα δυνατό ράπισμα κατά της κοινωνίας.

Ιωάννης Θ. Νάκος

(συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος)

Πότε είπα ότι
χρειάζεται να
αγοράσετε τόσα
πολλά πράγματα
για να γιορτάσετε
τα γενέθλιά μου;

Άλλη πατρίδα

Για ένα κομμάτι λευτεριά, για μια πατρίδα άλλη ποιον τόπο τάχα να διαβώ, σε ποιον να κατοικήσω; Ποιος είναι αυτός που όρισε πώς θέλω εγώ να ζήσω; Μια θέση ζήτησα στη Γη ν' απλώσω τα φτερά μου με ευθύνη και περίσκεψη να φτιάξω τη γενιά μου. Ο δράκος εμφανίσθηκε με φλόγες στο κορμί του, άπλωσε θάνατο παντού, γκρέμισε τη ζωή μας. Αδέρφια σφάζουν αδερφούς, γυναίκες βεβηλώνουν, θερίζουν τα μικρά παιδιά σαν στάχτια στο λιβάδι. Συρματοπλέγματα άπλωσαν στο διάβα της ζωής μας και σ' όνομα της λευτεριάς σκλάβωσαν την ψυχή μας. Ο ίσκιος κάλυψε τον νου και την καρδιά η αρμύρα. Τα μάπα μου χαμήλωσα και η σκέψη μου σωπαίνει. Τούτος ο ήχος της σιωπής θαρρώ πως φέρνει ελπίδα που πάντα έρχεται στη Γη μετά την καταιγίδα.

Αμαλία Νικολακάκου

Μαθήματα Ζωγραφικής

Συνεχίζονται και φέτος τα μαθήματα Ζωγραφικής με τον Καθηγητή Καλλιτεχνικών κύριο Alessandro De Martino, πτυχιούχο Καλών Τεχνών Φλωρεντίας Ιταλίας. Τα μαθήματα, για διευκόλυνση των ενδιαφερομένων, γίνονται σε χώρο του Νοσοκομείου κάθε Τετάρτη 2 - 4 μ.μ.

Για κάθε επιπλέον πληροφορία επικοινωνήστε με τον κ. **Alessandro De Martino**, 6946796750 e-mail: demsandro28@gmail.com www.alessandrodemartino.blogspot.gr

Μαθήματα Αγγλικών

Καθηγήτρια Αγγλικών παραδίδει μαθήματα Αγγλικών σε μέλη του Συλλόγου μας και εργαζομένους του Νοσοκομείου μας, που επιθυμούν να μάθουν ή να τελειοποιήσουν τα αγγλικά τους.

Τα μαθήματα θα γίνονται σε αίθουσα της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κάθε Τετάρτη στις 4 μμ.

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνήσουν με την κυρία Μαρία Χανιωτάκου στα τηλέφωνα: 2106047773 και 6944526094.

ΓΙΝΕ ΜΕΛΟΣ

Σύλλογος Φίλων
Περιθαλπομένων
Νοσοκομείου "Η Σωτηρία"

Νοσοκομείο Νοσημάτων

Θώρακος Αθηνών

"Η ΣΩΤΗΡΙΑ"

Λεωφ. Μεσογείων 152 - Αθήνα 11527

Τηλ. 2107763638

FAX 2107707211

E-mail: info@sylfilon.gr

site: www.sylfilon.gr

ΔΩΡΕΕΣ

Για την οικονομική ενίσχυση του Συλλόγου μας

Ευχαριστούμε θερμά:

Ιωάννη Δώδο και Ανώνυμη Δωρεά.

Ευχαριστούμε θερμά για δωρεά αντί στεφάνου: Αλεξάνδρα - Δάφνη Αρμένικα, Μαρία Κρασσά στη μνήμη του **Στέφανου Μανίκα** και το Προσωπικό του Ψυχιατρικού Τομέα στη μνήμη της **Γεωργίας Σαντά**

Λογαριασμός τραπέζης για κατάθεση δωρεών:

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: 6274-040035-006

IBAN: GR7101712740006274040035006

Σύλλογος Φίλων Περιθαλπομένων "Σοφία Σλήμαν"

Παρακαλούμε ενημερώστε μας και τηλεφωνικά για την κατάθεσή σας, ώστε να εκδίδουμε με λεπτομέρειες το παραστατικό είσπραξης.

Οικονομικά

Νοεμβρίου 2015

ΕΞΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
743,00 ευρώ	2.028,98 ευρώ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ	
Περιθαλπόμενοι:	347,48 ευρώ
ΕΛΤΑ, εφημερίδα, Διανομή:	491,60 ευρώ
Διάφορα έξοδα:	1.189,90 ευρώ

Επι κοινωνία εν τύπω

Μηνιαία εφημερίδα. Εκδίδεται σε 2.500 φύλλα

Ιδιοκτησία:

«Σύλλογος Φίλων Περιθαλπομένων
Νοσοκομείου "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"»

Έδρα: Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»,
Μεσογείων 152, Αθήνα 11527

Εκδότης: Πέτρος Γαρζώνης.

Συντακτική Ομάδα: Γιώργος Δεδούσης, Αθηνά Δούσου, Νίκος Παΐσιος, Ματίνα Σπυράτου, Άρης Στρατάκος.

Εκτύπωση: Κωστόπουλος Γεώργιος, Σελλασίας 6, Αθήνα, Τ.Κ. 10439 Τηλ.: 2108813241

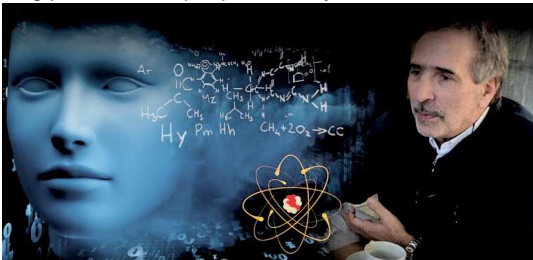
Για αυτό το τεύχος εργάστηκαν επίσης οι: Κυριακή Δημητρουλάκη, Βασίλης Καλαφάτης, Κατσιμήτρο Μπέση, Αθηνά Πέτσιου και Ανδρέας Σακκάς.

Οι αρθρογράφοι φέρουν πλήρως την ευθύνη των κειμένων τους

Ο Δρ. Μάνος Δανέζης, καθηγητής αστροφυσικής στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με διεθνή ερευνητική δραστηριότητα, ευρέως γνωστός τα τελευταία χρόνια στο κοινό με τηλεοπτικές εκπομπές και σειρά ομιλιών σε πανεπιστημιακές αίθουσες και κοινωνικούς χώρους, οραματίζεται και εμπνέει τους πολίτες για μια μεγάλη πολιτισμική επανάσταση που θα βασίζεται στα σύγχρονα επιτεύγματα της επιστήμης.

Μια επανάσταση νέας ατομικής και κοινωνικής συνειδητότητας, που ήδη αρχίζει να διαμορφώνεται, δεν μοιάζει με τίποτα από όσα γνωρίζουμε μέχρι σήμερα και βασίζεται στη νέα κοσμοαντίληψη που βασίζεται στην επιστημονική γνώση, πολλές πτυχές της οποίας παραμένουν επίτηδες κρυμμένες μόνο στα συρτάρια των εξουσιαστικών ελίτ...

Ένας νέος κόσμος είναι εφικτός και υπάρχει μέσα μας

Τα δόγματα πάνω στα οποία βασίστηκε ο δυτικός πολιτισμός σήμερα καταρρέουν και μαζί καταρρέουν και οι επιμέρους δομές του. Αν καταλάβουμε ποια είναι αυτά τα δόγματα και γιατί καταρρέουν, τότε μπορούμε να σώσουμε ό,τι σώζεται από τον δυτικό πολιτισμό και να δομήσουμε μια κοινωνία που θα μας καλύπτει. Που θα καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες μας, τους φόβους μας, όχι όμως και τους παραλογισμούς μας, όπως τον υπέρμετρο υλισμό μας, εξηγεί ο Μάνος Δανέζης, κατακρίνοντας τις θεμελιώδεις βάσεις που δημιουργούν τα κακώς κείμενα της κοινωνίας μας...

Τι πρέπει να κάνουμε; Αρχικά πρέπει να αναγνωρίσουμε τις πλαστές μας ανάγκες. Η κοινωνία μας προικοδοτεί με ένα σύνολο πλαστών αναγκών για να μας διογκώσει το φόβο της μη κάλυψής τους και, τελικά, να μας έχει μη ελεύθερους. Ελευθερία όμως δεν σημαίνει ασυδοσία, να μην ξεχνιόμαστε... Θα πρέπει να εντοπίσουμε τα στοιχεία του αξιακού μας συστήματος που πρέπει να αλλάξουν και να οικοδομήσουμε έναν νέο συνειδησιακό πολιτισμό. Οι προτάσεις πρέπει να γίνονται για να μετουσιώνονται σε πράξεις μετά την κρίση όμως. Κατά τη διάρκεια της κρίσης οι περισσότεροι είναι τυφλοί και κουφοί. Υπάρχουν όμως ευτυχώς πολλοί άνθρωποι που ακούνε, προειδοποιεί...

Υπαινίσσομαι μια επανάσταση άλλου είδους που μέχρι σήμερα δεν την έχουμε γνωρίσει ώστε να καταλάβουμε πώς εφαρμόζεται. Μιλάμε για μια εσωτερική επανάσταση, επανάσταση απέναντι στον κακό εαυτό μας. Πώς θα πρέπει να αναμορφώσουμε τον εαυτό μας ώστε να κάνουμε καλύτερη τη ζωή τη δική μας και των γύρω μας. Αυτό δεν έχει σχέση με τις επαναστάσεις που γνωρίζουμε μέχρι τώρα. Οι κοινωνίες των ανθρώπων που θα πυροδοτήσουν μια τέτοια επανάσταση, είναι οι κοινωνίες που αναπτύσσουν μια άλλη συνειδητότητα, μια άλλη νοοτροπία περί σχέσεως της φύσης με τον άνθρωπο και... του ανθρώπου με τον άνθρωπο. Έναν αγώνα να κυριαρχήσουμε στα πάθη μας, εξηγεί.

Με οδηγό τη γνώση

Η γνώση μπορεί να μεταβάλει τους τρεις πυλώνες -θεολογία, επιστήμη, κοινωνική συγκρότηση- πάνω στις οποίες χτίστηκε αυτός ο πολιτισμός. Αυτοί οι πυλώνες βασίστηκαν στις έννοιες του χώρου, του χρόνου και της ύλης. Αυτά είναι όμως μόνο φιλοσοφικά κατηγορήματα. Εάν αλλάξεις το εννοιολογικό περιεχόμενο αυτών των εννοιών, τότε ολόκληρος ο πολιτισμός ανατρέπεται, εκτιμάει ο αστροφυσικός.

Το τρομακτικό που συνέβη τον 20ό αιώνα και που ποτέ δεν το μάθαμε γιατί ποτέ δεν μας το δίδαξαν, είναι ότι οι τρεις πυλώνες του πολιτισμού άλλαξαν όχι φιλοσοφικά, αλλά αποδεικτικά και πειραματικά. Αυτό προσπαθώ να κάνω - να εξηγήσω πώς άλλαξαν αυτές οι έννοιες και ποια είναι η πρακτική αλλαγή του πολιτισμού με βάση το νέο εννοιολογικό περιεχόμενο αυτών των εννοιών. Γιατί δεν έχει συμβεί ήδη αυτό; Πώς συνδέεται δηλαδή η σύγχρονη φυσική με την αλλαγή του πολιτισμού.

Η θεωρία της σχετικότητας, η κβαντική φυσική, η θεωρία των στοιχειωδών σωματιδίων, που είναι άγνωστα για τον μέσο πολίτη (αλλά και για πολλούς διδάκτορες...). Αν δεν έχουμε μια βαθιά κατανόηση αυτών των καινούριων εννοιών -πειραματικά αποδεδειγμένων- και το ότι συνδέονται απευθείας με τη δομή και τη λειτουργία της κοινωνίας μας, δεν θα πειστεί κανείς ότι βρισκόμαστε στην απαρχή μιας πολιτισμικής επανάστασης. Η γνώση δηλαδή που μας κρύβουν επιμελώς με το να μην μας τη διδάσκουν. Το γιατί δεν μας τη διδάσκουν... είναι για να μην ανατραπεί η έννοια της ύλης και της σημασίας που της δίνουμε σήμερα. Θα πρέπει να ξεκινήσει η υποβάθμισή της από το πρώτο αξιακό γεγονός στο 10ο ή το 15ο, και στη θέση της να μπουν άλλες αξίες που αμφισβητούν τις διοικητικές δομές των τριών παραπάνω πυλώνων. Αλλά... κανείς δεν είναι έτοιμος να αφήσει την καρέκλα του... Ποιος είναι έτοιμος να τα αποδεχτεί αυτά; Εδώ δεν είμαστε έτοιμοι να αποδεχτούμε τη μείωση του αριθμού των βουλευτών, σχολιάζει δηκτικά...

Ποτέ καμιά σημαντική επανάσταση δεν επικράτησε γιατί το θέλησε η εξουσία. Πάντοτε οι μεγάλες πολιτισμικές αλλαγές άλλαξαν από τον ενημερωμένο πολίτη. Αυτό προσπαθώ να κάνω. Ο δρόμος για την αλλαγή είναι πολύ δύσκολος, αλλά πρέπει να αρχίσει από τώρα. Αν είχαμε κάνει αυτό το βήμα τον 20ό αιώνα, τώρα θα είχαμε φτάσει ως εδώ...

Τα αίτια της κατάρρευσης

Η θεοποίηση της ύλης

Το πρώτο αίτιο της κατάρρευσης του δυτικού πολιτισμού, σύμφωνα με τον Μάνο Δανέζη, είναι το γεγονός ότι την περίοδο της επιστημονικής επανάστασης του 16ου αιώνα, ως πρώτο αξιακό της γεγονός θεώρησε την ύλη, τα παράγωγά της και την κατάκτηση αυτών των παραγώγων. Ήταν εύκολο και ήταν ορατό αυτό. Επειδή οι λαοί ζήτησαν δημοκρατία οι βασιλείς εκείνης της εποχής έκαναν ένα ωραίο κόλπο... Έβαλαν εκπροσώπους όλων των τάξεων και των φτωχών μέσα στην ελίτ, περιβάλλοντας με όλα τα πλεονεκτήματα της ελίτ τους εκπροσώπους του λαού.

Σε ένα μικρό διάστημα οι εκπρόσωποι του λαού έπαψαν να εκπροσωπούν τον λαό, αλλά αντίθετα αγωνίζονταν για να διατηρήσουν το προνόμιο της εκπροσώπησης. Πόνταραν έτσι στην κακή πλευρά της φύσης του ανθρώπου. Αν ένας άνθρωπος ζήσει για ένα διάστημα κατέχοντας όλα αυτά τα λογικά και παράλογα προνόμια, θα θελήσει να μην τα χάσει. Και για να μην τα χάσει, θα πρέπει να υπακούσει. Άρα σε ένα μικρό διάστημα οι εκπρόσωποι του λαού έπαψαν να εκπροσωπούν τον λαό, αλλά αντίθετα αγωνίζονταν για να διατηρήσουν το προνόμιο της εκπροσώπησης, τονίζει, ερμηνεύοντας εν πολλοίς τα αίτια της υποβάθμισης της πολιτικής ζωής της χώρας μας...

Και συνεχίζει: Η φιλοσοφία του δυτικού πολιτισμού είναι ότι όλα κατακτώνται μέσα από το χρήμα. Ο προτεσταντισμός που κυριάρχησε, ακόμα κι η θεολογική δηλαδή φιλοσοφία του πράγματος, είναι γεμάτη οικονομικούς κανόνες.

Δεν έχει σημασία τι κάνεις πραγματικά - αλλά τι πιστεύεις. Αυτό έχει κυριαρχήσει. Πρέπει να καταλάβουμε όμως ότι η ύλη είναι μιας ψευδής απεικόνιση, ένα μάτριν, ό,τι ακριβώς βλέπουμε και στην οθόνη ενός υπολογιστή. Αλλάζω σημαίνει διευρύνω την ικανότητα μου να αντιλαμβάνομαι τον φυσικό κόσμο. Αποκτώ γνώση για να γίνωμαι καλύτερος, όχι για να προσπορίζομαι περισσότερα αγαθά, όπως κάνουμε εμείς.

Σχετικά με την κατάσταση στη χώρα μας, ο διακεκριμένος αστροφυσικός παρουσιάζεται σχετικά αισιόδοξος: Οι Έλληνες δεν έχουμε αλλοτριωθεί στο μέτρο που έχει συμβεί αυτό σε σχέση με άλλους λαούς. Η κρίση μας έφερε πιο κοντά στο εμείς, παρά στο εγώ. Η αλληλεγγύη που έχουμε εμείς είναι ένα συγκριτικό μας πλεονέκτημα. Και για το ότι φτάσαμε ως εδώ που φτάσαμε, τουλάχιστον έχουμε συνείδηση ότι κάτι δεν κάναμε καλά - ότι φταίμε κι εμείς.

Η σύγχρονη επιστήμη δίνει τις απαντήσεις

Συζητώντας για τον τομέα του, τη Φυσική, ο Μάνος Δανέζης προτιμάει να βλέπει τα πράγματα πολυδιάστατα. Το σύμπαν είναι ενιαίο και αδιαίρετο. Οποδήποτε διαχωριστικό είναι πλάνη της φυσιολογίας του ανθρώπου. Αποδεδειγμένα πλέον. Η κόλλα που θα συνδέσει τους ανθρώπους σε αυτή την κατανόηση, ότι δεν υπάρχει εγώ αλλά εμείς, δεν είναι η ελεημοσύνη, αλλά η αλληλεγγύη, η ισότητα δηλαδή των μερών. Πώς μπορεί να πειστεί ο κόσμος ότι συμβαίνει αυτό; Απλά κάνοντας πράξεις και όχι μόνο λόγια και θεωρίες...

Η σύγχρονη φυσική επιβεβαιώνει την αρχαία ελληνική φιλοσοφία, ότι είμαστε μέρος της ολότητας του σύμπαντος κι όχι κυρίαρχοι αυτού, όπως εσφαλμένα θεωρεί ο δυτικός πολιτισμός μέχρι σήμερα. Μήπως όλα αυτά είναι... θεωρίες συνωμοσίας; Και ποιος πρέπει να είναι τελικά ο ρόλος του επιστήμονα; Σε μία συνωμοσία πιστεύω... Στη συνωμοσία των βλακών... Ο φόβος μου είναι ότι όλη αυτή η γνώση και η τεχνολογία, όσο την κρατάνε μυστική μεταξύ συγκεκριμένων κύκλων, τότε αυτοί οι κύκλοι θα γίνουν εξουσιαστές. Για αυτό πρέπει να έχουμε τα μάτια μας ανοιχτά απέναντι σε όλα και κυρίως απέναντι στην επιστήμη και την τεχνολογία.

Ειδικά στις περιόδους μεγάλης κρίσης, ο επιστήμονας θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του απέναντι στην κοινωνία ανεξάρτητα του επαγγελματικού και προσωπικού κόστους... Ο ρόλος του καθηγητή πανεπιστημίου, στην εποχή των χρηματοδοτήσεων, έχει εκμαυλιστεί σε μεγάλο βαθμό. Με μάθανε οι δάσκαλοί μου ότι αν θες να γίνεις δάσκαλος, πρέπει να θυσιάσεις πράγματα του εαυτού σου για τους άλλους...

Ο φόβος μου είναι ότι όλη αυτή η γνώση και η τεχνολογία, όσο την κρατάνε μυστική μεταξύ συγκεκριμένων κύκλων, τότε αυτοί οι κύκλοι θα γίνουν εξουσιαστές. Ο Μάνος Δανέζης έχει άποψη για μια σειρά άλλων ζητημάτων... Μπορεί η σύγχρονη επιστήμη να εξαλείψει ακόμα και τον φόβο του θανάτου; Ποια είναι η σύγχρονη έννοια του Θεού; Οι μοντέρνες ανακαλύψεις της φυσικής πώς μπορούν να καθορίσουν τη λειτουργία της κοινωνίας μας ευρύτερα; Πώς η σκέψη επηρεάζει το περιβάλλον και μπορεί να δημιουργήσει ακόμα και... υλική πραγματικότητα; Τι γνώμη έχει για τις εμφανίσεις ΑΤΙΑ, που έχουν κορυφωθεί τον τελευταίο καιρό σε όλο τον κόσμο; Οι τελευταίες ανακαλύψεις για το διάστημα... μήπως δεν είναι και τόσο τελευταίες και παρουσιάζονται ως τέτοιες;

Τέλος, δεν παραλείψαμε να ρωτήσουμε τον Μάνο Δανέζη για τη μεγάλη ελληνική εφεύρεση του φυσικού Πέτρου Ζωγράφου, την οποία παρουσιάσαμε στο ευρύ κοινό. Ο διακεκριμένος καθηγητής τόνισε ότι είδε με μεγάλο ενδιαφέρον την πορεία και την εξέλιξη της ειδικής συσκευής που παράγει ρεύμα από νερό...

Συνέντευξη: Σωτήρης Σκουλούδης
Εικονολήπτης: Νίκος Χριστοφάκης

Ενσυναίσθηση: Επικοινωνία χωρίς Οδοφράγματα

Στα ελληνικά η λέξη ενσυναίσθηση δεν χρησιμοποιείται συχνά. Δεν την ξέρουμε, δεν μας είναι οικεία.

Ενσυναίσθηση είναι η συναισθηματική ταύτιση με ένα άλλο άτομο. Η αναγνώριση και η κατανόηση της θέσης, του συναισθήματος, των σκέψεων ή της κατάστασης κάποιου άλλου. Ένα άτομο που χρησιμοποιεί την ενσυναίσθηση μπορεί να αναγνωρίσει, να αντιληφθεί και να αισθανθεί αυτό που αισθάνεται ένα άλλο άτομο. Να δει δηλαδή τον κόσμο μέσα από τα μάτια του. Πρόκειται, εν ολίγοις, για ένα εξαιρετικά ισχυρό εργαλείο επικοινωνίας. Για μια ικανότητα που, αν και όλοι διαθέτουμε, την αγνοούμε. Γι' αυτό και παραμένει αναξιοποίητη.

Μια απλή κίνηση του κεφαλιού και μια κίνηση, ακόμα και η απόλυτη σιωπή μπορεί να γίνει ενσυναίσθηση. Η έννοια της ενσυναίσθησης αρχίζει με την αντίληψη των συναισθημάτων των άλλων. Θα ήταν πιο εύκολο να αντιληφθούμε τα συναισθήματα των άλλων αν εκείνοι απλά μας τα έλεγαν, αν βέβαια τα γνώριζαν. Επειδή όμως οι περισσότεροι άνθρωποι δεν το κάνουν, πρέπει εμείς να τους ρωτήσουμε, να καταλάβουμε τα υπονοούμενά τους, να μαντέψουμε και να προσπαθήσουμε να καταλάβουμε τη μη λεκτική επικοινωνία τους

Και τι σημαντικό κερδίζει κανείς με μια τέτοια συναισθηματική ικανότητα; Μα, η ενσυναίσθηση φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά, τους βοηθά να καταλάβουν ο ένας τον άλλον. Με αυτό τον τρόπο αναπτύσσεται αμοιβαίος σεβασμός, κατανόηση και εμπιστοσύνη. Μπορεί έτσι να αντιληφθεί και να ερμηνεύσει το μήνυμα του συνομιλητή του, δίνοντας συνάμα την πιο κατάλληλη απάντηση. Η απάντηση αυτή μπορεί να αποτελέσει βασικό στοιχείο της επικοινωνίας. **Ακούγοντας με ενσυναίσθηση, ο ακροατής λέει στο συνομιλητή του "Καταλαβαίνω το πρόβλημά σας και πώς αισθάνεστε γι' αυτό, με ενδιαφέρει αυτό που λέτε και δεν σας κρίνω".** Ο ακροατής μεταφέρει αυτό το μήνυμα μέσω λεκτικής αλλά και μη λεκτικής επικοινωνίας. Με αυτό τον τρόπο ο ακροατής ενθαρρύνει τον συνομιλητή του να εκφραστεί ελεύθερα, χωρίς να φοβάται ότι εκείνος θα τον διακόψει, θα τον κρίνει ή θα του υποδείξει τι να κάνει. Δεν είναι ούτε απαραίτητο αλλά, και σε μερικές περιπτώσεις, ούτε και επιθυμητό ο ακροατής να συμφωνεί με τον συνομιλητή του. Ο ακροατής πρέπει πρώτα να εντοπίσει τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο συνομιλητής του. Στη συνέχεια, χρειάζεται να παρατηρεί προσεκτικά τις μικρές αλλαγές της συμπεριφοράς του. Οι πιο προφανείς βρίσκονται στην έκφραση του προσώπου. Όσον αφορά στη λεκτική επικοινωνία, η συναισθηματική κατάσταση φαίνεται όχι μόνο από το περιεχόμενο των λόγων αλλά και από την ένταση της φωνής και τη χρήση συγκεκριμένων λέξεων, ιδίως εκείνων που είναι φορτισμένες συναισθηματικά.

Οι πολλές ερωτήσεις από την πλευρά του ακροατή δεν βοηθούν, καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος η συμπεριφορά αυτή να εκληφθεί σαν ανάκριση από τον συνομιλητή του. Οι τυποποιημένες φράσεις επίσης, όπως "δεν πειράζει" ή "όλα θα περάσουν", δεν προάγουν την επικοινωνία. Τελείως άχρηστες επίσης είναι οι αυτοαναφορικές περιγραφές όπως "θυμάμαι που αυτό συνέβη και σ' εμένα" ή "κάτι παρόμοιο έχει συμβεί σε έναν συγγενή μου", καθώς και η αλλαγή του θέματος.

Για να μην πνιγεί από το συναίσθημα του συνομιλητή του, ο ακροατής πρέπει να απομακρύνεται περιοδικά από το συναισθηματικό επίπεδο της επικοινωνίας. Σαν να μπαίνει μέσα στο νερό, να δοκιμάζει τη θερμοκρασία και μετά να βγαίνει έξω για να μπορέσει να σκεφτεί λογικά. Όλοι χρειάζομαστε τον χρόνο μας. Είναι χρήσιμο να μεταφέρει ο ακροατής στον συνομιλητή του τα μηνύματα που παίρνει από αυτόν. Πρέπει να αναγνωρίσει τα ισχυρά συναισθήματα που αντιλαμβάνεται, όπως φόβο, θυμό, πένθος, απογοήτευση. Στη συνέχεια, πρέπει να τα μεταφέρει στον συνομιλητή του με ανοιχτές φράσεις όπως "φα-

νάζομαι ότι είστε..." ή "μου ακούγεται ότι έχετε θυμώσει για...". Με αυτό τον τρόπο μπορεί να βεβαιωθεί ότι δεν έχει παρερμηνεύσει τα μηνύματα που πήρε και παράλληλα εμπνέει εμπιστοσύνη στον συνομιλητή του ως προς το γεγονός ότι έχει γίνει κατανοητός και ότι ο ίδιος (ο ακροατής) καταβάλλει ειλικρινή προσπάθεια να τον κατανοήσει. Αυτό αυξάνει την εμπιστοσύνη του συνομιλητή προς τον ακροατή του.

Στη συνέχεια, ο ακροατής μπορεί να εξηγήσει το λόγο που δημιουργήθηκε αυτό το συναίσθημα, όπως "αισθάνεστε έτσι επειδή πιστεύετε ότι σας φέρθηκαν χωρίς σεβασμό". Διαπίστωση που δεν συνεπάγεται αναγκαστικά συμφωνία με το συμπέρασμα του συνομιλητή του. Σε αυτό το στάδιο ο ακροατής πρέπει να αποφύγει με κάθε τρόπο να κρίνει τον συνομιλητή του. Αν το πιστεύει, μπορεί να προσφέρει την υποστήριξη και τη συνεργασία του.

Αν και είναι παρεμφερής, η έννοια "συμπάσχω" δεν είναι συνώνυμη της ενσυναίσθησης. Ένα άτομο μπορεί να συμπάσχει βιώνοντας, για παράδειγμα, τον ψυχικό πόνο του άλλου, αλλά μπορεί κάλλιστα να μην αντιλαμβάνεται τα συναισθήματα που προκαλούν αυτόν τον πόνο ή απορρέουν από αυτόν. Αντίθετα, ένα άτομο που διακρίνεται για την ενσυναίσθησή του μπορεί πιο εύκολα και να συμπάσχει την ίδια στιγμή, βιώνοντας όχι μόνο τα συναισθήματα αλλά και την ψυχική οδύνη που σχετίζεται με αυτά. **Επίσης, η ενσυναίσθηση δεν είναι συνώνυμη έκφραση με την καλοσύνη.** Μπορεί κάποιος να δείχνει γενικά καλοσύνη προς τους άλλους, χωρίς όμως να κάνει την προσπάθεια να καταλάβει τα συναισθήματά τους. Η ενσυναίσθηση μπορεί να μας βοηθήσει να αιτιολογήσουμε όχι όμως και να δικαιολογήσουμε τις πράξεις των άλλων. Προσπαθώντας να βιώσουμε τα συναισθήματα του άλλου μπορούμε να καταλάβουμε πώς οδηγήθηκε σε συγκεκριμένες πράξεις. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι πρέπει να συμφωνήσουμε με αυτές τις πράξεις.

Πώς θα μπορούσε να βοηθήσει η καλλιέργεια της ενσυναίσθησης στις ανθρώπινες επιπτώσεις; Στην Ιατρική, η σχέση του γιατρού με τον ασθενή του βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της θεραπείας. Επιτρέπει στον ασθενή να αισθανθεί ότι έχει γίνει κατανοητός, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η εμπιστοσύνη του προς τον γιατρό του. Αυτό οδηγεί σε καλύτερη συνεργασία και υπακοή στο θεραπευτικό σχήμα. Ο γιατρός που λειτουργεί με ενσυναίσθηση καταλαβαίνει καλύτερα τον ασθενή του, κάνει τις κατάλληλες ερωτήσεις και μπορεί να πάρει πληρέστερο ιστορικό.

Αντίστοιχα, στην εκπαίδευση η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης βελτιώνει τη σχέση δασκάλου - μαθητή, με αποτέλεσμα καλύτερες συνθήκες μάθησης.

Στον χώρο της επικοινωνίας και των επιχειρήσεων οι ειδικοί τονίζουν τη σημασία της ενσυναίσθησης στην κατανόηση της θέσης και των συναισθημάτων των ανθρώπων γύρω τους. Τονίζουν ότι η στιγμιαία απομάκρυνση από τα δικά μας συναισθήματα αποτελεί προϋπόθεση για τη δημιουργία δημιουργικών σχέσεων.

Ίσως, για να το πούμε στα ελληνικά πιο άμεσα, για να "συναισθανθείς" πρέπει να μπορείς να αγαπήσεις τον άλλον με ελεύθερη καρδιά. Που δεν είναι καθόλου το ίδιο με την αίσθηση του "τον συμπαθώ"...

Ελένη Τσέλιου, Ιατρός

Το βαθύτερο διαχρονικό νόημα των Χριστουγέννων

Δεν νομίζω ότι υπήρξε για τους Νεοέλληνες εδώ και πάρα πολλά χρόνια, χειρότερη χρονιά από το 2010, χωρίς όμως να είμαι καθόλου σίγουρος ότι δεν θα υπάρξει στο μέλλον άλλη χειρότερη. Ήδη από την ανατολή του έτους που τώρα φθίνει, τα μαντάτα δεν ήταν καθόλου ενθαρρυντικά, σύντομα δε ο κοσμάκης είδε την μια συμφωνία να πέφτει πάνω στην άλλη. Επιπλέον για πρώτη φορά ο ελληνικός λαός αισθάνεται ότι το πηδάλιο της χώρας δεν κρατούν χέρια στιβαρά όπως άλλοτε.

Καθώς τα Χριστουγεννα πλησιάζουν θα ήταν αναμενόμενο να περιμέναν όλοι τη μεγάλη γιορτή με ανυπομονησία, χαρά και αγαλλίαση. Όλοι γνωρίζουν ότι μάλλον το αντίθετο συμβαίνει. Ειδικώς οι παλαιότεροι ενδεχομένως να έχουν την αίσθηση ότι τα προσεχή Χριστούγεννα γενικότερα, ίσως να μη διαφέρουν πολύ εκείνων των ετών 1941, 1942, 1943. Άραγε στην κατάσταση που έχουμε φθάσει ως κράτος έχουμε πια να περιμένουμε κάτι από μια τέτοια γιορτή;

Κι όμως! Ας προσπαθήσουμε να θυμηθούμε τις συγκινητικές σκηνές της τηλεόρασης από την εορτή των Χριστουγέννων του 1990 στην Αλβανία. Τον υπέροχο ιερέα από τη Βόρειο Ήπειρο, που παλλόμενος από θρησκευτική συγκίνηση και εθνική έξαρση έτελεσε τη χριστουγεννιάτικη ακολουθία μετά την κατάρρευση του καθεστώτος του Ραμίζ Αλία. Για τους νεότερους αξίζει να θυμίσουμε ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας είχε τεθεί εκτός νόμου από τον Εμβέρ Χότζα το 1967, ο δε τελευταίος Αρχιεπίσκοπός της είχε πεθάνει στη φυλακή το 1973. Το να ξαναοίξει ιερός ναός προκειμένου να ξαναγίνει θεία λειτουργία σ' ένα από τα πιο αθεϊστικά και αντιθεϊστικά (μέχρι τότε) κράτη της υφηλίου ήταν ένα πραγματικό θαύμα. Αυτό είναι και το βαθύτερο μήνυμα των Χριστουγέννων, δηλαδή η πίστη στο θαύμα.

Τα θαύματα δεν σταμάτησαν ούτε περιορίστηκαν μόνον στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους. Γίνονται πάντα και θα γίνονται, αρκεί να πιστεύουμε σ' αυτά και να έχουμε τη δύναμη να τα συλλάβουμε, όχι μόνο με τον νοου και τις αισθήσεις, αλλά και να τα βιώνουμε με όλη μας την ύπαρξη. Τέτοια βιώματα χαρίζει μόνον η αληθινή πίστη στον γεννημένο Κύριο. Μήπως και λίγα χρόνια αργότερα δεν έγινε θαύμα; Τι άλλο μπορεί να ήταν η κατακραυγή-καταδίκη του τότε νέου συντάγματος του Σαλί Μπερίσια που ουσιαστικώς να εξουδετέρωνε την ορθοδοξία στην Αλβανία; Βεβαίως δεν υπήρξαν ιδιαίτεροι πανηγυρισμοί ούτε άσκοπες εξωτερικεύσεις της ψυχικής αγαλλίασης.

Για τα θαύματα δεν πανηγυρίζουμε για τις διάφορες επιτυχίες μας και τα ευχάριστα γεγονότα. Ό,τι αισθανόμαστε το κρατούμε μέσα μας, ή δε ευγνωμοσύνη μας προς τον Θεό εκδηλούται και εκφράζεται ως προσευχή, ως αίτιος, ως δοξολογία. Αυτό ήταν άλλωστε και το νόημα των τότε σφώδων λόγων του ποιμενάρχη των ορθοδόξων Αλβανών, Αρχιεπισκόπου κ.κ. Αναστάσιου. Ο Αναστάσιος ε γνώριζε πολύ καλά ότι μόνο μέσα στην Εκκλησία, στον ναό, είχαν θέση τα επιπλέον, τα νικητήρια ευχαριστήρια. Μόνον εκεί κατά τη διάρκεια της χριστουγεννιάτικης αγρυπνίας οι καρδιές των πιστών μιλούν απ' ευθείας μεταξύ των και εκφράζουν ταπεινά στον Κύριο που γεννύται την λατρεία των και την ευγνωμοσύνη των.

Αυτό είναι εν ολίγοις το θεολογικό μήνυμα των Χριστουγέννων. Υπάρχει όμως κι ένα άλλο, το μετά-φυσικό-όντολογικό, εξ ίσου σπουδαίο και βαθύ με το προηγούμενο (ουσιαστικά κι αυτό θεολογικό πλην όμως υπό άλλην έννοιαν). Είναι το πέρασμα από τον κόσμο της Παλαιάς Διαθήκης, δηλαδή τον κόσμο του περιουσιού λαού, στον κόσμο της Καινής Διαθήκης, δηλαδή στην ερημιά της ανθρωπίνης υπέρβας που λέγεται ψυχή και που λαχτάρα να ζωοποιηθεί. Είναι η γέννηση της ελπίδας, χωρίς την οποία κανείς δεν μπορεί να επιβιώσει. Είναι η ανεύρεση του θάρρους για να μπορέσει καθένας να σταθεί πάλιν ορθός και να προχωρήσει στον δρόμο του πνεύματος. Είναι η εκ νέου διάνοιξη των μονοπατιών της προοπτικής του οριακού και του εσχάτου, που πρακτικώς ο σύγχρονος κόσμος της παντοδυναμίας της επιστήμης έχει αφανίσει.

Μόνον εάν ο άνθρωπος βιώσει τον κόσμο των ορίων έχει την πιθανότητα να αισθανθεί την παρουσία του γεννημένου Κυρίου δίπλα του, μέσα στον συγκλονισμό της όλης του ύπαρξης. Τότε μόνον θα μπορέσει να βάλει πλώρη για το τέρμα, για την Ανάσταση. Για μας ειδικά τους Έλληνες, για τον κοσμάκη αλλά και για τους ιθύνοντες, τους λεγομένους ταγούς, ας είναι πλην των άλλων ευκαιρία για την αναγέννηση της πίστης στο θαύμα, δηλαδή για την με κάθε θυσία σωτηρία έστω και επί των επάξεων, της δεινώς χειμαζόμενης πατρίδας μας, αλλά και του Ελληνισμού γενικόπολα.

Παν. Αγησ. Ζιωτόπουλου
ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΑ

Σεμινάριον Φυτοθεραπείας

«Λόγω παιδεύειν ανθρώπους»
Πολιτεία 376D

Φυτόν: εκ του φύω, όπερ εκ του ύω = βρέχω, τα φυτά δια να φυτρώσουν, έχουν ανάγκη βροχής.

"Η σύναξις των θεραπόντων λειτουργών του Ασκληπιού, σκοπόν έχει την γνωριμίαν, εν συνοπτική μορφή, με τον ενεργειακόν κόσμον των φυτικών δρογών, κατά μείζονα λόγο, κλινικώς προσεγγιζόμενον.

Καλείται σύμπας ο χορός των βουλομένων φυτοθεραπευτικώς αθλήσαι, όπως προσέλθει προς ακρόασιν και μελέτην των τεκμηριωμένων επιστημονικώς ιαματικών δυνάμεων των φυτών και των εξ αυτών ποικίλων βιολογικά δραστικών χημικών ουσιών.

Η τοιαύτη πνευματική ομήγυρις, θα λάβει, αφ' ενός μεν πλήθος βιβλογραφικών δεδομένων *sensu lato*, αφ' ετέρου δε, σε έντυπη μορφή, σχετικές διδακτικές σημειώσεις."

Δρ. Δ. Περδετζόγλου - Φαρμακοποιός

ΓΝΝΘΑ "Η Σωτηρία" Λεωφόρος Μεσογείων 152, κτίριο ΚΕΚ

Η πρώτη ενημερωτική συνάντησή μας είναι **Σάββατο 12 Δεκεμβρίου 2015, ώρα 11:00 -13:00**

Κόστος συμμετοχής για 20 εβδομαδιαίες συναντήσεις: 80€

Δηλώσεις συμμετοχής: κα Στεργίου Άρια 6978812820 ή κο Στρατάκο Αριστείδη 6973412384

Το σεμινάριο διοργανώνει η **ΚΟΙΝΣΕΠ ΕΚΑΤΗ**

σε συνεργασία με τον Σύλλογο Φίλων Περιθαλπομένων Νοσοκομείου "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"

Το προγραμματιζόμενο σεμινάριο Φυτοθεραπείας αποτελείται από μια σειρά 20 τετράωρων εισηγήσεων (άπαξ της εβδομάδας), που σκοπό έχουν την συνοπτική μεν, αλλά τεκμηριωμένη επιστημονική-βιβλιογραφική ενημέρωση, για τις σύγχρονες θεραπευτικές δυνατότητες των φαρμακευτικών φυτών (φυτικών δρογών).

Είναι μια κριτική προσέγγιση κυρίως στην κλινικά τεκμηριωμένη Φυτοθεραπεία, αλλά και δευτερευόντως στην Εθνοφαρμακολογία (Λαϊκή θεραπευτική παραδοσιακή χρήση των φυτών).

Το σεμινάριο περιλαμβάνει:

-Εισαγωγή σε βασικές και απαραίτητες έννοιες της Συστηματικής Βοτανικής, καθώς και στη μεθοδολογία αυτής.

-Ετυμολογική και φιλοσοφική προσέγγιση ποικίλων εννοιών που έχουν σχέση με το υπό εξέταση γνωστικό αντικείμενο, όπως Υγεία, θεραπεία, Ασκληπιός-Ασκληπιεία, δρόγη, φυτό, φάρμακο, taxon-taxa, εναλλακτική - συμπληρωματική ιατρική, κλπ.

- Βασικές γνώσεις: μορφολογίας των φυτών, ταξινομικής αξίας και σημασίας των μορφολογικών χαρακτήρων, κλειδών προσ-

διορισμού των ταξινομικών μονάδων.

-Μυθολογικά στοιχεία από τον κόσμο των φυτών.

-Εισαγωγή στη Φυτοθεραπεία και στις μορφές αυτής.

-Δηλητηριώδη φυτά και δρόγες. Κίνδυνοι από τη χρήση φυτών της ελληνικής χλωρίδας για θεραπευτική ή άλλη χρήση.

-Συμπληρώματα διατροφής, λειτουργικά τρόφιμα και υπερτρόφιμα (super foods)

-Εξέταση των θεραπευτικών ιδιοτήτων των φυτών, ανά οργανικό σύστημα, π.χ. πεπτικό, νευρικό, αναπνευστικό, ουροποιητικό, κλπ.

-Φυτά με αντιβιοτικές ιδιότητες

-Αφροδισιακά φυτά

-Κοσμητολογία, αιθέρια έλαια και ανθοϊάματα του Bach

-Εθνοφαρμακολογία

Υπάρχει η δυνατότητα αποστολής μεγάλης ποσότητας διδακτικού υλικού με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (E-mails), καθώς και ανάλογου έντυπου υλικού σε φωτοτυπίες.

Στο τέλος του σεμιναρίου, θα υπάρξει επίσκεψη και ξενάγηση στον Διομήδειο Βοτανικό Κήπο (Ιερά Οδός 403, Χαϊδάρι).

Δρ Δημήτρης Κ. Περδετζόγλου

Έγγαμος, πατέρας δύο τέκνων. Φαρμακοποιός ΕΚΠΑ - Επιθεωρητής Υπουργείου Υγείας. Διδάκτωρ Φαρμακογνωσίας του Φαρμακευτικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με

μεταπτυχιακό στα Παιδαγωγικά και σπουδές στη Θεολογική Σχολή (Τμήμα Θεολογίας) του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει παρακολουθήσει πολλά επιστημονικά σεμινάρια, σε ποικίλους τομείς του επιστητού, θετικών και θεωρητικών επιστημών.

Εργάστηκε επί πολλά έτη σε δημόσια νοσοκομεία ως Νοσοκομειακός Φαρμακοποιός με βαθμό Διευθυντή, αλλά και σε ιδιωτικά φαρμακεία των Αθηνών. Ακόμη, εργάστηκε ερευνητικά στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης (Biological Institute, Botanical Laboratory, University of Copenhagen, Denmark), ως Ass. Res. Professor, καθώς και περιοδικά στα Herbaria των Πανεπιστημίων Lund της Σουηδίας και Βερολίνου της Γερμανίας. Ασχολήθηκε ερευνητικά με θέματα Χημειοταξινομίας, Φυτοχημείας, Συστηματικής Βοτανικής και Στατιστικής (Advanced Multivariate Statistics), καθώς και με την Εθνοβοτανική-Εθνοφαρμακολογία. Από το 2008 μέχρι σήμερα, το βιογραφικό του δημοσιεύεται στο "Who's Who in the World".

Ασχολείται με την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και τη Φιλοσοφία της Επιστήμης, την Ετυμολογία και φιλοσοφία της Ελληνικής Γλώσσας, τη Θεολογία και τη φιλοσοφία αυτής, καθώς και με τη μελέτη της θεωρίας της Κβαντομηχανικής, της Μορφοκλασματικής Γεωμετρίας (Fractals - Θεωρίας του Χάους) και της Φυσικής στοιχειωδών σωματιδίων. Ακόμη ασχολείται ενεργά με το διαδίκτυο, ως διαχειριστής τριών ιστοσελίδων (Blogger). Δημοσίευσε πολλές πρωτότυπες ερευνητικές εργασίες σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κρικές, δεκάδες βιβλιογραφικές εργασίες και άρθρα, παρουσίασε δε πολλές ερευνητικές εργασίες σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και συμμετείχε σε ερευνητικά προγράμματα. Έχει παρουσιάσει τόσο σε τηλεοπτικούς διαύλους, όσο και σε ραδιοφωνικούς σταθμούς, εργασίες του επί θεμάτων χλωρίδας και φυτοθεραπείας, αλλά και επί θεμάτων απομένων της νήσου Αμοργού (Εθνοβοτανική μελέτη, Γεωμετρικός Γεωδαιτικός Τριγωνισμός, Simulacra). Επί σειρά ετών, δίδαξε στην δευτεροβάθμια ιδιωτική (κυρίως), αλλά και δημόσια μεταλυκειακή εκπαίδευση, καθώς και στη τριτοβάθμια εκπαίδευση (Φαρμακευτικό Τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνών). Εργάστηκε ως ραδιοφωνικός παραγωγός στον Ραδιοφωνικό Σταθμό της Εκκλησίας της Ελλάδος (Εκπομπή: "Συμπόσιο λόγου, σε κοινωνία διαλόγου").

Υπηρετεί ως Επιθεωρητής, στο Σώμα Επιθεωρητών του Υπουργείου Υγείας, ενώ διδάσκει "Φυτοθεραπεία" στο Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών.

Διοργανώνει περιοδικά (στη Στοά του Βιβλίου) διαλογικές συναντήσεις, με ποικίλα θέματα που άπτονται της Επιστήμης και της Φιλοσοφίας, στο πλαίσιο δε αυτό, πραγματοποιούνται και επισκέψεις - ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία.

Ανακυκλώνουμε Πλαστικά Καπάκια Συσκευασιών

Η ιδέα της ανακύκλωσης ξεκίνησε δραστήρια και πρωτοπόρα στο Νοσοκομείο μας. Μέχρι στιγμής πολλές εκατοντάδες τόνοι χαρτιού, πλαστικού και αλουμινίου, που θα ρύπαιναν το περιβάλλον μας, πιάνουν προς όφελος των σκοπών του Συλλόγου μας.

Επεκτείνουμε την ιδέα της ανακύκλωσης και στα πλαστικά καπάκια συσκευασιών (μπουκάλια, τετραπάκ, δοχεία κλπ).

Παρακαλούμε προσκομίστε στον Σύλλογό μας όσα περισσότερα καπάκια μπορείτε. Με αυτό τον απλό τρόπο βοηθάτε ανήμπορους συμπολίτες μας.

